

Praha dne 30. dubna 2021
Č. j.: MZP/2021/780/654
Vyřizuje: Gabriela Srbová
Tel.: 267 122 553
E-mail: Gabriela.Srbova@mzp.cz

Dle rozdělovníku

Aplikace ustanovení §16 odst. 7 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Vážená paní vedoucí, vážený pane vedoucí, vážený pane řediteli,

na podzim minulého roku řešil odbor ochrany ovzduší dotazy spojené s aplikací ustanovení § 16 odst. 7 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“). Dotazy vnesl Magistrát hl. města Prahy. Odbor ochrany ovzduší odpověděl písemně dopisem ze dne 23. října 2020 a o své odpovědi uvědomil také všechny krajské úřady.

Protože v uplynulých měsících vyvstaly některé další otázky a skutečnosti relevantní pro aplikaci ustanovení § 16 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší, shrnuji v tomto dopise opakovaně stanovisko odboru ochrany ovzduší MŽP (dále jen „MŽP“) a doplňuji jej o aktuální informace.

V letech následujících po nabytí účinnosti zákona o ochraně ovzduší byla aplikace ustanovení § 16 odst. 7 zatížena některými nejasnostmi, které odbor ochrany ovzduší řešil postupně vydáním Metodické pomůcky k hodnocení ekonomické přijatelnosti využití tepla ze SZTE nebo zdroje energie, který není stacionárním zdrojem a Stanoviskem odboru ochrany ovzduší a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 16 odst. 7 zákona č. 201/2012 Sb., zákona o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 172/2018 Sb., ze dne 14. února 2019, které poskytovalo metodický výklad k aplikaci předmětného ustanovení, a to jak v kontextu zákona o ochraně ovzduší, tak zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hospodaření energií“).

V minulém roce došlo k novelizaci zákona o hospodaření energií, který se věnuje problematice energetického posudku a jeho zpracování, s účinností od 25. ledna 2020. V souvislosti s výše uvedenou novelou došlo také k novelizaci prováděcích právních předpisů, které prováděly novelou dotčená ustanovení zákona o hospodaření energií. Tyto prováděcí právní předpisy jsou v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu. S účinností od 1. dubna 2021 je zrušena vyhláška č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku a je nahrazena vyhláškou č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku. Provedené legislativní změny považuje odbor ochrany ovzduší MŽP za plně dostačující pro bezproblémovou a jednoznačnou aplikaci ustanovení § 16 odst. 7 zákona

o ochraně ovzduší bez nutnosti metodického vedení formou vydávání metodických pomůcek. Z těchto důvodů odbor ochrany ovzduší MŽP nadále nepovažuje na webu MŽP do nedávna zveřejněné metodické pomůcky označené výše za aktuální a aplikovatelné, a proto je odstranil z webu MŽP.

České soudy dlouhodobě a opakovaně ve svých rozsudcích¹ zastávají názor vycházející z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2014, č. j. 10 As 84/2014–59, ve kterém je uvedeno, že „Posouzení ekonomické přijatelnosti jiného způsobu vytápění z hlediska zákona o ochraně ovzduší je třeba odlišit od posuzování vlivů změny tepelného zdroje na kvalitu ovzduší. Vliv změny stavby na kvalitu ovzduší primárně posuzuje příslušný dotčený orgán státní správy a své posouzení promítá do svého stanoviska předkládaného ve stavebním řízení. Ve svém stanovisku se vyjadřuje ke stavbě z hlediska ochrany ovzduší, [...]. Proto příslušný správní orgán zajišťující ochranu ovzduší není povolán k tomu, aby posuzoval ekonomickou přijatelnost navrhované změny. O splnění podmínky ekonomické nepřijatelnosti dosavadního zásobování teplem ze SZTE a ekonomicky výhodnějším zásobování teplem z vlastního zdroje stavebníka, je povinen si učinit úsudek stavební úřad.“

Na základě citovaného rozsudku a rozsudků na něj navazujících¹ je tak třeba konstatovat, že energetický posudek ve smyslu ustanovení § 16 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší, který je legislativně ukotven v ustanovení § 9a odst. 2 písm. a) zákona o hospodaření energií, je v první řadě podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, vydávaném v řízeních podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, stavebním úřadem. Stavební úřad je také příslušný a povinný posoudit splnění podmínky ekonomické nepřijatelnosti zásobování teplem ze soustavy zásobování tepelnou energií, či ze zdroje energie, který není stacionárním zdrojem, ve smyslu zákona o ochraně ovzduší.

Ke kontrole, resp. přezkumu, energetického posudku je na základě zákona o hospodaření energií příslušná Státní energetická inspekce, přičemž podnět k tomu může dát kdokoli.

Orgán ochrany ovzduší primárně posuzuje vliv stavby nebo změny stavby na kvalitu ovzduší a vychází zejména ze skutečností, či přihlíží zejména ke skutečnostem, které určuje ustanovení § 12 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. Těmito skutečnostmi jsou programy zlepšování kvality ovzduší a stanovené úrovně znečištění znečišťujícími látkami. Své posouzení orgán ochrany ovzduší promítá do závazného stanoviska, které je rovněž podkladem pro rozhodnutí stavebního úřadu.

¹ Např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 As 134/2014–34, ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 129/2014–35, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 As 68/2015–35, ze dne 20. 8. 2015, č. j. 9 As 50/2015–36, ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 As 174/2015–39, ze dne 3. 8. 2016, č. j. 1 As 258/2015–37, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 As 238/2015–38, ze dne 23. 3. 2017, č. j. 10 As 299/2016–29, ze dne 26. 9. 2018, č. j. 4 As 209/2018–34, ze dne 27. 1. 2020, č. j. 4 As 340/2019–52.

Zákonnost závazného stanoviska orgánu ochrany ovzduší není podmíněna předložením energetického posudku ani jeho zohledněním v rámci vydávaného závazného stanoviska a jeho závěrů.

S pozdravem

Bc. Kurt Dědič

ředitel odboru ochrany ovzduší
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

Ing. Zdeněk Klimeš

vedoucí odboru ŽP, zemědělství a lesnictví
Krajský úřad Jihočeského kraje

Ing. Mojmír Pehal

vedoucí odboru životního prostředí
Krajský úřad Jihomoravského kraje

Ing. Regina Martincová

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Karlovarského kraje

Ing. Eva Horná

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad kraje Vysočina

Ing. Miloš Čejka

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Královehradeckého kraje

Mgr. Jitka Šádková

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Libereckého kraje

Ing. Jan Filgas

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Ing. Josef Veselský

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Olomouckého kraje

Ing. Martin Vlasák

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Pardubického kraje

Mgr. Martin Plíhal

vedoucí odboru životního prostředí
Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Josef Keřka, Ph.D.

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Středočeského kraje

Ing. Alena Miklová

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Zlínského kraje

RNDr. Tomáš Burian

pověřen vedením odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Ústeckého kraje

RNDr. Štěpán Kyjovský

ředitel odboru ochrany prostředí
Magistrát hl. města Prahy